

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 24.8.2020.
COM(2020) 469 final

2020/0222 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

**o odobravanju na temelju Uredbe Vijeća (EU) 2020/672 privremene potpore
Španjolskoj radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji nakon
izbijanja bolesti COVID-19**

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Uredbom Vijeća 2020/672 („Uredba o instrumentu SURE”) propisan je pravni okvir za financijsku potporu Unije državama članicama u kojima je zbog izbijanja bolesti COVID-19 došlo do ozbiljnih gospodarskih poremećaja ili kojima ozbiljno prijete takvi poremećaji. Potpora iz instrumenta SURE namijenjena je prvenstveno za financiranje programâ skraćenog radnog vremena ili sličnih mjera kojima je cilj zaštititi zaposlene i samozaposlene osobe i na taj način smanjiti stopu nezaposlenosti i gubitak prihoda, te dodatno, za financiranje nekih zdravstvenih mjera, osobito na radnom mjestu.

Španjolska je 3. kolovoza 2020. podnijela zahtjev za financijsku pomoć Unije na temelju Uredbe o instrumentu SURE. Komisija se u skladu s člankom 6. stavkom 2. Uredbe o instrumentu SURE savjetovala sa španjolskim tijelima kako bi provjerila iznenadno i znatno povećanje stvarnih i planiranih rashoda uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19 koji se izravno odnose na skraćeno radno vrijeme za zaposlenike, slične programe koji su posebno usmjereni na samozaposlene osobe i radnike u sektoru turizma te naknade zbog bolesti za radnike zaražene bolešću COVID-19. To se posebno odnosi na:

- (a) naknadu plaće u iznosu do 70 % osnovne plaće za zaposlenike koji su na privremenom dopustu u okviru programa skraćenog radnog vremena „ERTE” (*Expediente de Regulación Temporal de Empleo*). Iznos naknade ograničen je na najviše 1 098,09 EUR mjesečno, a može se povećati na 1 254,96 EUR ili 1 411,83 EUR mjesečno, ovisno o broju uzdržavane djece korisnika;
- (b) potpuno ili djelomično izuzeće od plaćanja doprinosa za socijalno osiguranje, ovisno o veličini poslodavca i mjesecu u godini, za zaposlenike koji sudjeluju u programu „ERTE”. To izuzeće za vladu je neostvareni prihod te se za potrebe provedbe Uredbe Vijeća 2020/672 može smatrati jednakovrijednim javnim rashodima;
- (c) naknadu za „prestanak obavljanja djelatnosti” (odnosno potpunu ili djelomičnu obustavu obavljanja djelatnosti samozaposlenih osoba) i pripadajuća izuzeća od plaćanja doprinosa za socijalno osiguranje. Mjerom se osiguravaju mjesečne isplate za razdoblja u kojima poduzeća moraju biti zatvorena ili, u slučaju da su otvorena, u kojima su zabilježila pad prometa za više od 75 %;
- (d) naknadu za „stalne sezonske radnike” u sektoru turizma koji se nisu mogli vratiti na posao na predviđene datume;
- (e) izuzeće poslodavaca od plaćanja doprinosa za socijalno osiguranje (za 50 %) radi „očuvanja radnih mjesta u sektoru turizma” tijekom izvanrednog stanja i nakon njega, uz održavanje minimalne razine socijalne zaštite za nekoliko kategorija radnika. S obzirom na prosječne ukupne mjesečne rashode i broj osoba za koje su poduzeća primila subvencije prosječni mjesečni izdaci po osobi iznose približno 192 EUR;
- (f) naknade zbog bolesti za radnike odsutne s posla zbog bolesti COVID-19 (u preventivnoj izolaciji ili u slučaju zaraze). Mjera je slična programu za nezgode na radu (odnosno naknade su veće, a isplaćuje ih Zavod za socijalno osiguranje od prvog dana odsutnosti), pri čemu je iznos naknade ograničen na najviše 75 % osnovne plaće.

Španjolska je Komisiji dostavila relevantne informacije.

Uzimajući u obzir dostupne dokaze, Komisija predlaže Vijeću da donese provedbenu odluku o odobravanju financijske pomoći Španjolskoj u skladu s Uredbom o instrumentu SURE radi potpore navedenim mjerama.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Ovaj je Prijedlog u cijelosti usklađen s Uredbom Vijeća 2020/672, na temelju koje je i sastavljen.

Ovaj je Prijedlog dopuna jednom drugom instrumentu prava Unije za potporu državama članicama u izvanrednim situacijama, a to je Uredba Vijeća (EZ) br. 2012/2002 od 11. studenoga 2002. o osnivanju Fonda solidarnosti Europske unije („Uredba (EZ) br. 2012/2002”). Uredba (EU) 2020/461 Europskog parlamenta i Vijeća, kojom je taj instrument izmijenjen da bi se njegovo područje primjene proširilo na izvanredna stanja velikih razmjera u području javnog zdravlja i definirale određene operacije prihvatljive za financiranje, donesena je 30. ožujka.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Prijedlog je dio raznih mjera donesenih kao odgovor na aktualnu pandemiju bolesti COVID-19, kao što je „Investicijska inicijativa kao odgovor na koronavirus”, i dopunjuje druge instrumente za potporu zapošljavanju, kao što su Europski socijalni fond i Europski fond za strateška ulaganja/InvestEU. Korištenjem operacija uzimanja i davanja zajmova radi potpore državama članicama u ovom konkretnom slučaju pandemije bolesti COVID-19, ovaj Prijedlog služi kao druga crta obrane za financiranje programâ skraćenog radnog vremena i sličnih mjera kojima se pomaže zaštititi radnih mjesta, a time i zaposlenih i samozaposlenih osoba, od rizika od nezaposlenosti.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Pravna je osnova za ovaj instrument Uredba Vijeća 2020/672.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Prijedlog se temelji na zahtjevu države članice i dokaz je europske solidarnosti koja se očituje u financijskoj pomoći Unije u obliku privremenih zajmova državi članici pogođenoj pandemijom bolesti COVID-19. Kao druga crta obrane, takva financijska pomoć privremena je potpora državi za povećane javne rashode za programe skraćenog radnog vremena i slične mjere za zaštitu radnih mjesta, a time i zaposlenih i samozaposlenih osoba, od rizika od nezaposlenosti i gubitka prihoda.

Takva će potpora pomoći pogođenim građanima i pridonijeti ublažavanju izravnih socioekonomskih posljedica krize uzrokovane bolešću COVID-19.

- **Proporcionalnost**

U skladu s načelom proporcionalnosti ovaj Prijedlog ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje ciljeva instrumenta.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

• Savjetovanja s dionicima

Savjetovanje s dionicima nije moglo biti provedeno zbog žurnosti pripreme Prijedloga da bi ga Vijeće moglo pravovremeno donijeti.

• Procjena učinka

Procjena učinka nije provedena zbog žurnosti Prijedloga.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Komisija bi trebala moći ugovoriti zaduživanje na financijskim tržištima u svrhu korištenja istih sredstava za zajmove državi članici koja je zatražila financijsku pomoć iz instrumenta SURE.

Osim jamstava od država članica, u okvir su ugrađene i druge sigurnosne mjere kako bi se zajamčila financijska solidnost programa:

- rigorozan i konzervativan pristup financijskom upravljanju,
- struktura portfelja zajmova koja ograničava rizik koncentracije, izloženost na godišnjoj razini i prekomjernu izloženost prema državama članicama pojedinačno, istovremeno osiguravajući dostatna sredstva za dodjelu državama članicama kojima su najpotrebnija i
- mogućnost obnavljanja zajma.

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o odobravanju na temelju Uredbe Vijeća (EU) 2020/672 privremene potpore Španjolskoj radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji nakon izbijanja bolesti COVID-19

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) 2020/672 od 19. svibnja 2020. o uspostavi Europskog instrumenta za privremenu potporu radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE) nakon izbijanja bolesti COVID-19¹, a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Španjolska je 3. kolovoza 2020. podnijela zahtjev za financijsku pomoć Unije kojom bi dopunila svoje nacionalne mjere za ublažavanje posljedica pandemije bolesti COVID-19 i njezinih socioekonomskih posljedica za radnike.
- (2) Očekuje se da će izbijanje bolesti COVID-19 i izvanredne mjere koje je Španjolska uvela da bi ograničila širenje pandemije i njezine socioekonomske i zdravstvene posljedice dramatično utjecati na javne financije. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2020. procijenjeno je da će Španjolska do kraja 2020. zabilježiti deficit opće države od 10,1 % i dug opće države od 115,6 % bruto domaćeg proizvoda (BDP). U Komisijinoj ljetnoj privremenoj prognozi 2020. predviđeno je smanjenje BDP-a Španjolske za 10,9 % u 2020.
- (3) Pandemija bolesti COVID-19 dovela je do imobilizacije znatnog dijela radne snage u Španjolskoj. Uzrokovala je iznenadno i znatno povećanje javnih rashoda u Španjolskoj zbog programa skraćenog radnog vremena, sličnih programa koji su posebno usmjereni na samozaposlene osobe i radnike u sektoru turizma te potpora mjerama javnog zdravlja, kako je navedeno u uvodnim izjavama od 4. do 9.
- (4) Konkretno, Kraljevskom zakonskom uredbom 8/2020, Kraljevskom zakonskom uredbom 11/2020 i Kraljevskom zakonskom uredbom 24/2020, kako je navedeno u zahtjevu Španjolske od 3. kolovoza 2020., uvedena je naknada plaće u iznosu do 70 % osnovne plaće za zaposlenike koji su na privremenom dopustu u okviru programa skraćenog radnog vremena „ERTE” (*Expediente de Regulación Temporal de Empleo*). Iznos naknade ograničen je na najviše 1 098,09 EUR mjesečno, a može se povećati na 1 254,96 EUR ili 1 411,83 EUR mjesečno, ovisno o broju uzdržavane djece korisnika;
- (5) Nadležna su tijela uvela i potpuno ili djelomično izuzeće od plaćanja doprinosa za socijalno osiguranje, ovisno o veličini poslodavca i mjesecu u godini, za zaposlenike koji sudjeluju u programu „ERTE”. To izuzeće za vladu je neostvareni prihod te se za

¹ SL L 159, 20.5.2020., str. 1.

- potrebe provedbe Uredbe Vijeća 2020/672 može smatrati jednakovrijednim javnim rashodima;
- (6) Za samozaposlene osobe nadležna su tijela uvela naknadu za „prestanak obavljanja djelatnosti” (odnosno potpunu ili djelomičnu obustavu obavljanja djelatnosti samozaposlenih osoba) i pripadajuća izuzeća od plaćanja doprinosa za socijalno osiguranje. Mjerom se osiguravaju mjesečne isplate za razdoblja u kojima poduzeća moraju biti zatvorena ili, u slučaju da su otvorena, u kojima su zabilježila pad prometa za više od 75 %;
 - (7) Mjesečne isplate uvedene su i za „stalne sezonske radnike” u sektoru turizma koji se nisu mogli vratiti na posao na predviđene datume zbog izbijanja bolesti COVID-19 na temelju Kraljevske zakonske uredbe 15/2020, kako je navedeno u zahtjevu Španjolske od 3. kolovoza 2020.
 - (8) Kraljevskom zakonskom uredbom 8/2019, Kraljevskom zakonskom uredbom 12/2019, Kraljevskom zakonskom uredbom 7/2020 i Kraljevskom zakonskom uredbom 25/2020, kako je navedeno u zahtjevu Španjolske od 3. kolovoza 2020., uvedeno je izuzeće poslodavaca od plaćanja doprinosa za socijalno osiguranje (za 50 %) radi „očuvanja radnih mjesta u sektoru turizma” tijekom izvanrednog stanja i nakon njega, uz zadržavanje minimalne razine socijalne zaštite za nekoliko kategorija radnika. S obzirom na prosječne ukupne mjesečne rashode i broj osoba za koje su poduzeća primila subvencije prosječni mjesečni izdaci po osobi iznose približno 192 EUR;
 - (9) Naposljetku, Španjolska je na temelju Kraljevske zakonske uredbe 6/2020 i Kraljevske zakonske uredbe 13/2020, kako je navedeno u zahtjevu Španjolske od 3. kolovoza 2020., proširila naknade zbog bolesti za radnike odsutne s posla zbog bolesti COVID-19 (u preventivnoj izolaciji ili u slučaju zaraze). Mjera je slična programu za nezgode na radu (odnosno naknade su veće, a isplaćuje ih Zavod za socijalno osiguranje od prvog dana odsutnosti), pri čemu je iznos naknade ograničen na najviše 75 % osnovne plaće.
 - (10) Španjolska ispunjava uvjete za podnošenje zahtjeva za financijsku pomoć iz članka 3. Uredbe (EU) 2020/672. Španjolska je Komisiji dostavila dostatne dokaze o povećanju stvarnih i planiranih javnih rashoda za 23 803 573 600 EUR od 1. veljače 2020. zbog nacionalnih mjera poduzetih radi ublažavanja socioekonomskih posljedica pandemije bolesti COVID-19. Povećani iznos koji se izravno odnosi na program skraćenog radnog vremena „ERTE” i slične mjere posebno usmjerene na samozaposlene osobe i radnike u sektoru turizma iznenadno je i znatno povećanje zbog gotovo trenutnog i dosad neviđenog povećanja broja korisnika obuhvaćenih tim programima te iznosa povezanih naknada u Španjolskoj. Španjolska namjerava financirati 1 660 000 000 EUR povećanog iznosa rashoda s pomoću sredstava Unije.
 - (11) Komisija se u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) 2020/672 savjetovala sa Španjolskom i provjerila je odnosi li se iznenadno i znatno povećanje stvarnih i planiranih javnih rashoda izravno na programe skraćenog radnog vremena i slične mjere te na primjenu odgovarajućih zdravstvenih mjera povezanih s pandemijom bolesti COVID-19, kako je navedeno u zahtjevu od 3. kolovoza 2020.
 - (12) Stoga bi Španjolskoj trebalo pružiti financijsku pomoć kako bi joj se pomoglo u ublažavanju socioekonomskih posljedica ozbiljnih gospodarskih poremećaja uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19.

- (13) Ovom Odlukom ne bi se trebao dovoditi u pitanje ishod postupaka koji bi se mogli pokrenuti u vezi s poremećajima funkcioniranja unutarnjeg tržišta, osobito na temelju članaka 107. i 108. UFEU-a. Njome se ne poništava zahtjev iz članka 108. UFEU-a da države članice obavijeste Komisiju o slučajevima planirane dodjele državne potpore.
- (14) Španjolska bi trebala redovito obavješćivati Komisiju o izvršenju planiranih javnih rashoda kako bi Komisija mogla procijeniti u kojoj je mjeri Španjolska te rashode izvršila.
- (15) Odluka o dodjeli financijske pomoći donesena je uzevši u obzir postojeće i očekivane potrebe Španjolske, kao i zahtjeve za financijsku pomoć u skladu s Uredbom (EU) 2020/672 koje su već podnijele ili planiraju podnijeti druge države članice, a pritom su primijenjena načela jednakog postupanja, solidarnosti, proporcionalnosti i transparentnosti. Konkretno, iznos zajma utvrđen je kako bi se osigurala usklađenost s bonitetnim pravilima koja se primjenjuju na portfelj zajmova prema Uredbi Vijeća (EU) 2020/672,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Španjolska ispunjava uvjete iz članka 3. Uredbe (EU) 2020/672.

Članak 2.

1. Unija Španjolskoj stavlja na raspolaganje zajam u maksimalnom iznosu od 21 324 820 449 EUR. Maksimalno prosječno dospijeće zajma je 15 godina.
2. Razdoblje raspoloživosti financijske pomoći odobrene ovom Odlukom traje 18 mjeseci i počinje teći od prvog dana nakon stupanja na snagu ove Odluke.
3. Financijsku pomoć Unije Komisija Španjolskoj stavlja na raspolaganje u najviše osam obroka. Obroci se mogu isplatiti u jednoj ili nekoliko tranši. Rokovi dospijeća tranši iz prvog obroka mogu biti dulji od maksimalnog prosječnog dospijeća iz stavka 1. U takvim slučajevima, rokovi dospijeća sljedećih tranši utvrđuju se tako da se, nakon isplate svih obroka, poštuje maksimalno prosječno dospijeće iz stavka 1.
4. Prvi obrok isplaćuje se nakon stupanja na snagu sporazuma o zajmu iz članka 8. stavka 2. Uredbe (EU) 2020/672.
5. Španjolska podmiruje troškove financiranja Unije iz članka 4. Uredbe (EU) 2020/672 za svaki obrok uvećane za sve naknade, troškove i izdatke Unije koji nastanu zbog financiranja.
6. Komisija odlučuje o iznosu i isplati obroka, kao i o iznosu tranši.

Članak 3.

Španjolska može financirati sljedeće mjere:

- (a) program skraćenog radnog vremena „ERTE” (*Expediente de Regulación Temporal de Empleo*) za zaposlenike, kako je predviđeno Kraljevskom zakonskom uredbom 8/2020 od 17. ožujka (poglavlje II., članci 22. – 28.), Kraljevskom zakonskom uredbom 18/2020 od 12. svibnja i Kraljevskom zakonskom uredbom 24/2020 od 26. lipnja (članci 1. – 7.);

- (b) izvanredne mjere za plaćanje doprinosa za socijalno osiguranje za zaposlenike koji sudjeluju u programu ERTE, kako je predviđeno Kraljevskom zakonskom uredbom 8/2020 od 17. ožujka (poglavlje II., članci 22. – 28.), Kraljevskom zakonskom uredbom 18/2020 od 12. svibnja, Kraljevskom zakonskom uredbom 24/2020 od 26. lipnja (poglavlje I., članak 4.);
- (c) naknadu za „prestanak obavljanja djelatnosti” i pripadajuća izuzeća od plaćanja doprinosa za socijalno osiguranje, kako je predviđeno Kraljevskom zakonskom uredbom 8/2020 od 17. ožujka (članak 17.), izmijenjenom Kraljevskom zakonskom uredbom 11/2020 od 31. ožujka (konačna odluka 1.8.) i Kraljevskom zakonskom uredbom 24/2020 od 26. lipnja (članak 8.);
- (d) program potpore za „stalne sezonske radnike”, kako je predviđeno Kraljevskom zakonskom uredbom 15/2020 od 21. travnja (konačna odluka 8.);
- (e) djelomično izuzeće poslodavaca od plaćanja doprinosa za socijalno osiguranje radi „očuvanja radnih mjesta u sektoru turizma”, kako je predviđeno Kraljevskom zakonskom uredbom 8/2019 od 8. ožujka, Kraljevskom zakonskom uredbom 12/2019 od 11. listopada, Kraljevskom zakonskom uredbom 7/2020 od 12. ožujka (članak 13.) i Kraljevskom zakonskom uredbom 25/2020 (konačna odluka 4.);
- (f) naknade zbog bolesti za radnike odsutne s posla zbog bolesti COVID-19, kako je predviđeno Kraljevskom zakonskom uredbom 6/2020 od 10. ožujka (članak 5.) i Kraljevskom zakonskom uredbom 13/2020 od 7. travnja (konačna odluka 1.).

Članak 4.

Španjolska do [*DATUM: šest mjeseci od datuma objave ove Odluke*] i svakih šest mjeseci nakon toga obavješćuje Komisiju o izvršenju planiranih javnih rashoda, sve do potpunog izvršenja tih planiranih javnih rashoda.

Članak 5.

Ova je Odluka upućena Kraljevini Španjolskoj.

Članak 6.

Ova Odluka objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Vijeće
Predsjednik*